

22 660

Conferentie van de voorzitters van commissies voor Europese aangelegenheden uit de parlementen van de lidstaten van de EU en van een delegatie uit het Europees Parlement

Nr. 30

VERSLAG

Vastgesteld 6 oktober 2006

Op zondag 10 en maandag 11 september 2006 vond in Helsinki (Finland) de vergadering plaats van de voorzitters van de commissies voor Europese aangelegenheden uit de nationale parlementen van de (kandidaat-)lidstaten van de Europese Unie alsmede van een delegatie uit het Europees Parlement. De Staten-Generaal werd vertegenwoordigd door de heer Eigeman, vice-voorzitter van de commissie Europese Samenwerkingsorganisaties van de Eerste Kamer. De andere Nederlandse vertegenwoordiger, de voorzitter van de vaste commissie Europese Zaken van de Tweede Kamer, mevrouw van Heteren, was op het laatste moment verhinderd.

Agendapunt I: Agenda van de plenaire COSAC bijeenkomst 20–21 november 06

Het Finse Voorzitterschap stelde voor tijdens de plenaire COSAC te spreken over:

- 1) de stand van zaken in de subsidiariteitstoets toegepast op het voorstel voor een EG-verordening over de bevoegde rechter en het toepasselijke recht in echtscheidingszaken;
- 2) het halfjaarlijkse rapport van het COSAC-secretariaat en
- 3) cofinanciering van het permanent lid van het COSAC-secretariaat.

Alle delegaties stemden in met deze drie onderwerpen. Het Finse Voorzitterschap, bij monde van de voorzitter van de Finse commissie voor Europese Zaken («Grand Committee»), de heer Vilén, gaf daarbij aan dat de rapportages van de nationale parlementen over het verloop van de subsidiariteitstoets uiterlijk 27 september 2006 naar het COSAC-secretariaat gezonden moesten worden. Tevens werd gemeld dat de vragenlijst ter voorbereiding op het halfjaarlijkse rapport zo snel mogelijk na afloop van de COSAC-voorzittersbijeenkomst aan de parlementen gezonden zou worden.

Ten aanzien van het agendapunt van de cofinanciering van het permanent lid van het COSAC-secretariaat werden de delegaties verzocht een eerste reactie te geven. Het Finse Voorzitterschap gaf aan te streven naar een «coalition of the willing» waarbij desalniettemin alle nationale parlemen-

menten eenzelfde dienstverlening moeten blijven ontvangen van het secretariaat. De minimale deelname van tien parlementen lijkt wenselijk. De heer Vilén gaf aan een reflectiegroep op te zullen richten om te bezien welke mogelijkheden bestaan.

De meerderheid van de delegaties gaven aan het voorstel van cofinanciering te steunen alsook de oprichting van een reflectiegroep. Gelet op het goed functioneren van het COSAC-secretariaat dient de continuïteit gewaarborgd te worden. De afgevaardigde van de House of Lords van het Verenigd Koninkrijk stelde dat de reflectiegroep zich zou moeten buigen over enkele openstaande vraagstukken:

- Hoe wordt het voorstel van cofinanciering in de praktijk geregeld? Wie is verantwoordelijk en aan wie dient verantwoording te worden afgelegd?
- Op welke wijze zullen de administratieve (procedurele) maatregelen getroffen worden?
- Is een bijdrage van een minimaal aantal parlementen vereist en dient een minimaal/maximaal bedrag te worden vastgesteld?
- In hoeverre is het acceptabel als parlementen uit relatief rijkere/grotere lidstaten niet bijdragen?

De Italiaanse delegatie gaf aan geen voorstander te zijn verzwaring van administratieve lasten en van institutionalisering van het COSAC-secretariaat. Zij stelde voor een rotatiesysteem op te zetten tussen de permanent vertegenwoordigers van de nationale parlementen in Brussel en ook de financiële lasten door de betreffende groep landen te laten dragen. Geconcludeerd werd dat de reflectiegroep zich zal buigen over de opgeworpen vraagstukken en met een concreet voorstel zal komen voor de COSAC-bijeenkomst eind november 2006. De reflectiegroep zal daarbij ook bezien in hoeverre het reglement van orde van de COSAC daartoe aangepast moet worden.

Op de agenda van de plenaire bijeenkomst in november staat tevens een gedachtewisseling met Eurocommissaris Frattini over de implementatie van het Haagse Programma. Op voorstel van de Troika (het afgelopen EU-voorzitterschap Oostenrijk, het huidige EU-voorzitterschap Finland en het toekomstig EU-voorzitterschap Duitsland) wordt de uitbreiding van het Schengen-gebied aan dit agendapunt toegevoegd. Voor het debat over de Noordelijke dimensie en Rusland tijdens de plenaire COSAC worden ook de Oekraïne, IJsland en Noorwegen uitgenodigd als speciale gast.

De Nederlandse delegatie bracht twee voorstellen in voor de agenda van de COSAC. Allereerst werd voorgesteld namens de Eerste en de Tweede Kamer der Staten-Generaal in de COSAC te spreken over het openen van de onderhandelingen tussen de EU en de Raad van Europa voor de toetreding van de EU tot het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. De heer Eigeman benadrukte dat de inzet het openen van de toetredingsonderhandelingen is en dat de steun van de nationale parlementen daarvoor van groot belang is. Het Finse voorzitterschap constateerde dat genoeg steun bestond voor dit voorstel. Tijdens de plenaire COSAC-bijeenkomst zal niet uitgebreid over het voorstel gesproken worden, maar zal hiertoe een paragraaf worden opgenomen in de conclusies. Daarbij zal gezocht worden naar een voorzichtige formulering gelet op de politieke gevoeligheid van het voorstel in enkele lidstaten. De heer Eigeman gaf aan dat de Nederlandse delegatie de voorbereidingen zal treffen en de Eerste Kamernotitie over dit onderwerp zal aanbieden.

Ten tweede meldde de Nederlandse delegatie namens de Eerste Kamer in COSAC te willen spreken over Europese (regelgevende) agentschappen.

Ook dit voorstel werd overgenomen. Ten behoeve van een adequate voorbereiding van dit agendapunt werd besloten, op voorstel van de Troika, het onderwerp te agenderen in 2007 onder het Duitse of het Portugese EU-voorzitterschap. De heer Eigeman verwelkomde dit voorstel en gaf aan dat het rapport van de Raad van State als basis voor het debat kon worden gebruikt.

Agendapunt II: Samenwerking tussen de Europese Commissie en de nationale parlementen

Voor een gedachtewisseling over de samenwerking tussen de Europese Commissie en de nationale parlementen was Eurocommissaris Wallström uitgenodigd. In haar bijdrage stelde Wallström dat de beleidsprioriteiten van de Commissie Barroso, te weten welvaart, solidariteit en veiligheid niet alleen goed te begrijpen zijn door de burgers, maar voor hen ook relevant zijn. Het is nu zaak de daad bij het woord te voegen en daarbij is een cruciale rol weggelegd voor de nationale parlementen. De nationale parlementen hebben de mogelijkheid en de instrumenten om goede resultaten op deze terreinen te realiseren en indien daar optimaal gebruik van wordt gemaakt zal ook de EU een dagelijks onderwerp zijn op de nationale politieke agenda's. Dat is uiteindelijk het streven en daarmee zal ook het imago van de EU, de kennis over de EU en het belang bij de EU verbeteren/toenemen.

De Europese Commissie zal haar steentje bijdragen door vanaf half september alle Commissiedocumenten rechtstreeks aan de nationale parlementen te zenden. De nationale parlementen hebben de mogelijkheid deze voorstellen te bestuderen vanuit oogpunt van subsidiariteit, proportionaliteit én opportuniteit. Dit systeem loopt niet vooruit op het Europees Constitutioneel Verdrag, maar wordt op basis van de bestaande verdragen geïmplementeerd. Eurocommissaris Wallström verwelkomde het initiatief van de COSAC enkele Europese voorstellen gezamenlijk te bestuderen en gaf aan de bevindingen aandachtig te zullen bekijken. Het succes van dit nieuwe systeem was volgens Wallström afhankelijk van de samenwerking tussen de Europese Commissie en de nationale parlementen. Beide instellingen zijn hierbij wederzijds afhankelijk en kunnen (wederzijds) het systeem versterken. Het betrof een gedeelde verantwoordelijkheid richting de Europese burgers.

Intern had de Europese Commissie inmiddels een procedure vastgesteld hoe om te gaan met de reacties van de nationale parlementen. Wallström is samen met de beleidsverantwoordelijke Eurocommissaris en de juridische dienst van de Commissie verantwoordelijk voor de reacties van de Commissie naar de nationale parlementen. De Commissie zal er naar streven binnen drie maanden te reageren richting de nationale parlementen die bezwaren kenbaar hebben gemaakt. Wallström gaf daarbij aan dat de reacties van de parlementen goed bestudeerd zullen worden, maar dat de Commissie er voor zou waken om parlementen de facto het recht van amendement te geven.

Tijdens het hierop volgende debat werden door meerdere delegaties kritische kanttekeningen geplaatst bij de intentie van de Commissie de reacties van de nationale parlementen slechts ter kennisgeving aan te nemen. De geringe waarde die daarmee aan hun visies werd toegedicht zou niet bijdragen aan de nationale verankering van het EU-beleid.

In haar slotwoord meldde Wallström de procedure na zes maanden te willen evalueren. Vanuit Commissieperspectief is een politieke belofte/verbintenis aangegaan met de toezending van alle documenten aan de nationale parlementen. De Commissie kan de nationale parlementen geen

nieuw mandaat of meer invloed geven. Dat zou betekenen dat de Commissie vooruit zou lopen op de institutionele discussie. Bovendien is een dergelijke beslissing aan de lidstaten zelf, aldus Wallström.

Agendapunt 3: Europees energie beleid

Het laatste agendapunt van de COSAC-voorzittersbijeenkomst was het Europees energiebeleid. Hiertoe waren de Finse Minister voor Handel en Industrie, de heer Pekkarinen, de President van British Petroleum Europe, de heer Renard, en de Voorzitter van de Europese Adviesgroep over Energiebeleid, Professor Lund, uitgenodigd.

Kernpunt uit de bijdrage van de Finse minister was het streven naar één Europese energiemarkt op basis van de bestaande wetgeving. Ter bevordering daarvan achtte de heer Pekkarinen noodzakelijk dat meer nadruk wordt gelegd op de stabilisatie en efficiëntie van energiegebruik en het versterken van de relaties met zowel de producenten als de consumenten. Op de kortere termijn stelde hij daartoe voor een Europees initiatief te ontwikkelen voor duurzame ontwikkeling (en daarmee tegengaan van de klimaatsverandering), de kosten van de fossiele brandstoffen te verlagen, het gebruik van «renewable energy» te bevorderen en tenslotte regionale samenwerkingsovereenkomsten te sluiten. Dergelijke overeenkomsten moeten gesloten worden met bijvoorbeeld China, India en de Oekraïne. Met Rusland dient de dialoog versterkt te worden en in de komende maanden dient tevens gezien te worden in hoeverre het institutioneel kader voor de samenwerking met Rusland aangepast moet worden.

De President van British Petroleum Europe, de heer Renard schetste allereerst het bestaande krachtenveld in de energiesector. Sinds de jaren negentig zijn de energieprijzen fors gestegen en is de politieke stabiliteit van veel producerende landen afgenomen. In een aantal *nieuwe* geografische gebieden, zoals Rusland en Noordwest Afrika is het aanbod toegenomen, maar daar tegenover staat dat ook aan de vraagzijde een aantal nieuwe partijen op de markt zijn verschenen, waaronder China en India. De technologische ontwikkelingen van de afgelopen jaren zijn veelbelovend te noemen. Binnen dit krachtenveld is de EU goed gepositioneerd, zo stelde Renard. De belangrijkste uitdagingen waar de EU voor staat zijn hoe om te gaan met de hoge prijzen, hoe een stabiel energieaanbod te waarborgen en hoe klimaatsverandering te beperken. Renard deed vier aanbevelingen. Ten eerste moet vertrouwen worden gesteld in de flexibiliteit van de markt; Ten tweede moet de EU tot een gezamenlijke, gecoördineerde aanpak komen; Ten derde dient de EU inspanningen te verrichten om de nieuwe opkomende producenten zoals China en India te integreren in de internationale energiestructuren. Tenslotte adviseerde Renard een betere interactie tussen energie en milieu: eenzelfde hoeveelheid energie produceren met minder uitstoot van kooldioxide. Mogelijke opties dit te realiseren zijn meer gebruik van biobrandstoffen en CCS (selectie en opslag van kooldioxide). De EU moet hiervoor een goed juridisch raamwerk creëren. Tenslotte stelde Renard dat de overheden en de bedrijven de burgers moeten betrekken bij het debat over het energiebeleid.

Als laatste spreker ging Professor Lund in op de sleutelfactoren voor een Europees energiebeleid en op welke wijze de EU daarmee om zou moeten gaan. Hij pleitte voor een mondiaal perspectief op energiebeleid als eerste factor en gaf aan dat de nieuwe opkomende (productie) landen daarin een belangrijke rol toegedicht moeten worden. De volgende sleutelrol was volgens Lund weggelegd voor nieuwe technologieën, zeker in de strijd tegen de klimaatverandering. Als laatste was Lund van mening dat de

markt klaargestoomd moet worden voor deze nieuwe technologieën. De EU zou hiervoor publiek en voorlichtingsbeleid moeten ontwikkelen specifiek gericht op de diversiteit van de producten en van de technologieën. Drie conclusies en daarmee aanbevelingen werden tenslotte door Lund gepresenteerd. Ten eerste moet de EU het leiderschap op zich nemen om in het mondiale energiebeleid de nieuwe technologieën te introduceren. Ten tweede moeten de Europese investeringen in onderzoek en ontwikkeling zo snel mogelijk verhoogd worden en ten derde dient de EU innovatieve en effectieve strategieën te ontwikkelen om een grotere rol te spelen op het internationale toneel.

Tijdens het debat over het Europees energiebeleid vroeg de heer Eigeman aandacht voor de publieke betrokkenheid en de publieke bewustwording. Hij stelde dat in de discussie teveel de nadruk werd gelegd op de economische, de technologische en financiële aspecten. Voor een succesvol beleid en in de strijd tegen klimaatverandering is het noodzaak de Europese burgers te betrekken. Publieke steun dient gezocht en gevonden te worden voor de verschillende energiebronnen en technologieën. Voorts moet beter gecommuniceerd worden dat een ieder kan bijdragen door minder energie te gebruiken. De interventie van de heer Eigeman werd breed gesteund, zowel door sprekers als door delegaties. Professor Lund en de heer Renard stelden in dit verband dat de nationale overheden en de EU samen doelstellingen dienden te formuleren om deze betrokkenheid en bewustwording te bevorderen.

Overig

De Italiaanse delegatie kondigde aan op 23 maart 2007 een buitengewone COSAC bijeenkomst te willen organiseren in het kader van de viering van het vijftigjarig bestaan van het Verdrag van Rome. Zij zullen hiervoor waarschijnlijk de Parlementsvoorzitters en de voorzitters van de commissies Europese Zaken uitnodigen. De Duitse delegatie stelde te kunnen instemmen met dit initiatief en meldde dat ook in Duitsland, de lidstaat welke ten tijde van de viering het EU-voorzitterschap zal bekleden, meerdere initiatieven zullen worden ontplooid.

Griffiers van de delegatie,
Daan Huisinga (Tweede Kamer)
Hester Menninga (Eerste Kamer)